

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 3392/2021

31.08.2022. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Немања Саватовић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Рада Рвовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2949/2020 од 18.03.2021. године, у седници одржаној 31.08.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2949/2020 од 18.03.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Суботици П 20/20 од 14.09.2020. године, исправљеном решењем истог суда П 20/20 од 02.11.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете, за период од 01.06.2002. године до 30.09.2015. године, исплати 5.600.063,08 динара, као и законску затезну камату на сваки месечни износ накнаде штете. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка од 217.900,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом трећим изреке, тужилац је ослобођен од плаћања судских такси у овом поступку. Ставом четвртим изреке, одбијен је предлог тужене за ослобађање од судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2949/2020 од 18.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и првостепена пресуда је потврђена у делу којим је одбијен тужбени захтев и одлучено о трошковима парничног поступка (став 1. и 2. изреке). Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију. Трошкове ревизијског поступка је тражила и определила.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло ни до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба ЗПП, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању пред Основним судом у Суботици у предмету П 208/2012 вођен је парнични поступак по тужби тужиоца против Републике Србије, ради накнаде материјалне штете, због неоснованог вођења кривичног поступка. Тужена, као пуномоћник адвокат тужиоца у том поступку, није приступила на рочиште за главну расправу заказано за 03.06.2014. године, иако је била уредно позвана, нити је на то рочиште приступио тужилац, па је суд донео решење да се тужба тужиоца сматра повученом и поступак обуставља. Тужена је у својству пуномоћника поднела предлог за враћање у пређашње стање (са жалбом), који је решењем тог суда одбачен као недозвољен, док је жалба одбијена и решење о повлачењу тужбе и одбачају предлога за враћање у пређашње стање потврђени. Ревизије изјављене против тих решења су одбачене. Пошто је туженој отказао пуномоћје за заступање, тужилац је поново поднео тужбу против Републике Србије ради накнаде штете, преко другог пуномоћника адвоката. Поступак по новој тужби окончан је правноснажном пресудом Основног суда у Суботици П 195/2015 од 15.03.2016. године којом је одбијен тужбени захтев тужиоца, због застарелости захтева за накнаду штете (суд се није упуштао у основаност тужбеног захтева). Тужилац се обраћао Адвокатској комори Војводине и ДДОР Нови Сад ради исплате евентуалне накнаде штете због професионалне грешке, овде тужене као адвоката, али у тим поступцима није остварио право на накнаду.

Тужилац у овој правној ствари потражује накнаду штете у виду изгубљене зараде због несавесног поступања тужене као адвоката пуномоћника (пропуштања да приступи на рочиште 03.06.2014. године), сматрајући да је таквим поступањем тужене спречен успех тужиоца у спору које је водио пред Основним судом у Суботици против државе, ради накнаде изгубљене зараде због вођеног кривичног постапа.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су оценили да из утврђених чињеница не произлази закључак о постојању узрочно-последичне везе између несавесног поступања тужене као адвоката пуномоћника (пропуштања да приступи на рочиште 03.06.2014. године) и материјалне штете коју тужилац потражује у овом поступку, и да је с тога захтев тужиоца за обавезивање тужене на накнаду материјалне штете неоснован.

По оцени Врховног касационог суда, неосновано се ревизијом указује да су одлуке нижестепених судова, којим је одбијен захтев тужиоца за накнаду штете засноване на погрешној примени материјалног права.

Субјективна одговорност за штету регулисана је чланом 154 Закона о облигационим односима којим је прописано да ко другоме проузрукује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настале без његове кривице и чланом 158. који прописује да кривица постоји када је штетник проузроковао штету намерно или крајном непажњом. Материјална штета према одредби члана 155 Закона о облигационим односима представља умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист). Према члану 189. став 1. Закона о облигационим односима оштећени има право на накнаду обичне штете и измакле користи, док према ставу 3. истог члана, при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати по редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем. То даље значи да одговорност за штету по основу кривице (субјективна одговорност за штету) може постојати само уколико постоји штета (умањење имовине оштећеног или спречавање њеног увећања), штетна радња, као и узрочнопоследична веза између штетне радње и штете, као и да је терет доказивања постојања наведених услова на оштећеном. Наведено се односи и на одговорност адвоката за штету, јер је одговорност адвоката за штету заснована на општим правилима о субјективној одговорности за штету, у ком случају странка мора доказати поред постојања несавесног рада пуномоћника (поступање супротно Закону о адвокатури и Кодексу професионалне етике адвоката) и постојање узрочно-последичне везе између пропуста пуномоћника и неуспеха странке у судском спору.

У конкретном случају, тужилац, није доказао постајање узрочно-последичне везе између несавесног поступања тужене, као адвоката пуномоћника (пропуштања да приступи на рочиште 03.06.2014. године) и материјалне штете у виду измакле користи (због губитка спора) коју потражује, па се нису стекли услови одговорности за штету на страни тужене у смислу члана 154., 158., 155 и 189 став 3 Закона о облигационим односима.

Ревизијски наводи тужиоца о постојању узрочно-последичне везе немају утемељење у утврђеним чињеницама. Према утврђеним чињеницама тужена је уредно позвана у својству пуномоћника на рочиште на које није приступила, па је такво поступање тужене правилно нижестепеним пресудама квалификовано као несавесно (као штетна радња), али исто није у узрочно-последичној вези са штетом коју тужилац потражује због губитка спора против државе. Тужилац је доказао да је услед несавесног поступања тужене ранији поступак за накнаду штете против државе правноснажно окончан повлачењем тужбе и да је поступак по поново поднетој тужби окончан одбијањем тужбеног захтева због застарелости потаживања накнаде штете тужиоца без упуштања у основаност тужбеног захтева. По оцени Врховног касационог суда, за постојање узрочно последичне везе, која би уз несавесно поступање тужене створила услове за њену одговорност, тужилац је био дужан да докаже да би по редовном току ствари успео у спору за накнаду штете према држави и издејствовао извршни наслов да није било пропуштања тужене, а тужилац то није учинио. Имајући у виду изнето, као и да основ за закључивање да би тужилац по редовном току ствари успео у спору не произлази ни из чињеница на којима је заснован његов тужбени захтев против државе у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, а како то правилно закључују и нижестепени судови, следи да узрочно-последична веза између несавесног поступања тужене и штете коју тужилац потражује није доказана, односно да иста не произлази из чињеничног утврђења, услед чега нема услова за одговорност тужене, а тиме ни за обавезивање тужене на исплату накнаде штете

тужиоцу због губитка спора у смислу члана 154., 158., 155 и 189 став 3 Закона о облигационим односима.

Код таквог стања, нижестепеним пресудама је одлучено одбијањем тужебеног захтева уз правилну примену материјалног права, па су супротни наводи ревизије неосновани.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. ЗПП, одлучио као ставу првом изреке.

Захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка одбијен је на основу члана 154. став 1. ЗПП јер трошак састава одговора на ревизију и такси за одговор на ревизију не представљају нужан трошак за вођење ове парнице, због чега је одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић